

Jaarverslag 2007

Centrum Internationale Kinderontvoering

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. De organisatie	7
3. Informatie, advies en begeleiding in 2007	9
Nieuwe zaken	
Lopende zaken	
Afgesloten zaken	
4. Samenwerking en contacten	17
Familierechtadvocaten	
Internationale vrijwilligers	
Lezingen	
Ketenpartneroverleg	
Politiek	
5. Projecten	19
Congres 'Grensoverschrijdende mediation'	
De website	
Preventiegids internationale kinderontvoering	
Platform 'Ouders voor ouders'	
6. Mediacontacten en publicaties	21
Bijlagen	23

1. Inleiding | Strijden doet lijden

‘Scheiden doet lijden’ is een oud spreekwoord dat dagelijks door de medewerkers van het Centrum Internationale Kinderontvoering, kortweg Centrum IKO, wordt gevoeld. Emoties lopen dikwijls hoog op. Ouders zeggen beiden evenveel van hun kinderen te houden en claimen beiden evenveel rechten.

De strijd over de omgang met het kind is een gevecht vol innerlijke paradoxen waarvan de kern is dat het gevecht zelf tegen het belang van het kind is, stelt professor Hoefnagels in zijn boek ‘Gelukkig getrouwd, gelukkig gescheiden’. Het vooropstellen van het belang van het kind en het continueren van het contact tussen ouders en kinderen na een echtscheiding zijn de uitgangspunten van het Centrum IKO. Tijdens gesprekken met ouders wijzen de medewerkers naar deze weg.

Na anderhalf jaar heeft het Centrum IKO een tevredenheidsonderzoek gehouden onder zijn gebruikers, de ouders en de professionals. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de kennis en de begeleiding van zowel de medewerkers op kantoor als in de regio goed gewaardeerd werden. De mensen die minder tevreden waren, worstelden al jaren lang met onoplosbare situaties: wanneer de andere ouder met de kinderen naar het buitenland is verdwenen of waar onmacht in het spel is aangezien een rechter in het buitenland wel een teruggeleiding had geëist maar die niet plaatsvond omdat de plaatselijke autoriteiten niet meewerken. Ook wanneer een teruggeleiding wel plaatsvindt, kan deze beschadigend zijn voor kinderen omdat, door onwetendheid en gebrek aan vaardigheden of duidelijke afspraken, geweld wordt gebruikt.

Kortom: ‘Strijden doet lijden’.

Niet alle ouders gaan een juridische strijd aan. Een aantal van hen wil er graag samen uitkomen in het belang van de kinderen. Het zorgmodel kan daaraan een bijdrage leveren, maar ook de rechter speelt een belangrijke rol. Hij kan de ouders nadat het niet lukt om er samen uit te komen, dwingen om tot een overeenkomst te komen. Dit demonstreert dat niet justitie en advocaten, maar de ouders samen zelf verantwoordelijk zijn voor een evenwichtige opvoeding en de toekomst van hun kinderen.

In nationale echtscheidingszaken is dat al een hele toer. In internationale echtscheidingszaken vraagt dat om meer kennis, ervaring, begrip en onderling contact tussen rechters in verschillende staten. Daarmee is nu een begin gemaakt. Het Centrum IKO heeft in november 2007 een groot aantal deskundigen in binnen en buitenland uitgenodigd om samen de kennis over grens-

overschrijdende mediation te vergroten. De denkkraft en inspiratie die tijdens die bijeenkomst is opgedaan vormen de basis voor een masteropleiding ‘Grensoverschrijdende mediation’, die in de tweede helft van 2008 als pilot door het NIP en de vFAS in samenwerking met het Centrum IKO wordt gestart.

In toenemende mate is er aandacht voor het Haags Kinderontvoeringsverdrag, dat internationale kinderonvoering moet voorkomen. De protocollen van de Haagse conferentie waarin aanwijzingen staan over het regelen van voorzieningen bij terugkeer; overleg tussen liaisonrechters in verschillende landen (helaas in een groot aantal landen nog niet aanwezig), waarin afspraken over grensoverschrijdende omgang en contact worden gemaakt, zijn een stap in de goede richting.

Sinds 1998 hebben ouders na echtscheiding samen het gezag. Dit gezag zegt dat beide ouders verplicht zijn het kind te verzorgen en op te voeden. Zij zijn beiden verantwoordelijk voor het geestelijk en lichamelijk welzijn van het kind en voor het ontwikkelen van zijn/haar persoonlijkheid. Dat besef groeit langzaam, elk jaar een stap vooruit. Het Centrum IKO ontwikkelt, dankzij de bijdrage van Stichting Kinderpostzegels een preventiegids internationale kinderonvoering. Een forum op het internet waar professionals ouders helpen om te gaan met het (tijdelijk) verlies van een kind of tips te geven over omgang, bezoekregelingen en andere wijzen van contact is essentieel. Hiervoor is het Oranje Fonds gevraagd om dit financieel te ondersteunen.

Het is onze ambitie om door te gaan op de ingeslagen weg zodat iedereen de begeleiding en steun kan krijgen die hij of zij nodig heeft. Daarin werken wij samen met ouders, belangenbehartigers, advocaten, mediators, psychologen, politie, ambtenaren van het ministerie van Justitie, leden van de Tweede Kamer, rechters en vele anderen. Voor die medewerking het afgelopen jaar danken wij een ieder. Wij zien hoe velen zich het lot van kinderen aantrekken. Samenwerken om internationale kinderonvoering te voorkomen of een zaak tot een goed einde te brengen, is daarbij essentieel.

Els Prins

Directie Centrum Internationale Kinderontvoering

In toenemende mate is er aandacht voor het Haags Kinderontvoeringsverdrag, dat internationale kinderonvoering moet voorkomen.

2. De organisatie

Inleiding

Het Centrum Internationale Kinderontvoering (Centrum IKO) is onderdeel van Stichting De Ombudsman in Hilversum. Het verslagjaar 2007 is het tweede jaar van het bestaan van het Centrum IKO dat op 1 juni 2006 officieel zijn poorten opende. Het doel is om actuele informatie, advies en begeleiding te bieden aan ouders, betrokkenen en professionals die in aanraking komen met een (dreigende) kinderontvoering.

Om de kosten beperkt te houden is gekozen voor een gezamenlijke huisvesting en een organisatie-model waarbij de specialisten die werkzaam zijn bij het Centrum IKO ondersteund worden door medewerkers van Stichting De Ombudsman. Er zijn drie juristen fulltime in dienst om mensen te informeren over de werking van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. De medewerkers geven tevens advies en begeleiding. Iedere jurist is daarnaast deskundig in een specifiek gebied waaronder het bijhouden van de documentatie, het schrijven en actueel houden van de website en het coördineren van de buitenmedewerkers (vrijwilligers).

De afdeling ICT en website-ontwikkeling van De Ombudsman heeft het afgelopen jaar de website van het Centrum IKO vernieuwd waarbij een begin is gemaakt met het toegankelijk maken van de website voor anderstaligen.

Secretariaatswerkzaamheden worden verricht door het directiesecretariaat en het juristensecretariaat van De Ombudsman. Zij handelen de post af, dragen zorg voor alle inkomende en uitgaande mailberichten en regelen de afspraken met externe relaties. De afdeling registratie ziet toe op een juiste en volledige vastlegging van gegevens in het registratiesysteem. De receptie beantwoordt de telefoon wanneer alle telefoonlijnen bij het Centrum IKO bezet zijn. De directie van De Ombudsman geeft leiding aan het Centrum IKO, bewaakt de continuïteit, zit het wekelijkse overleg voor en is woordvoerder.

De Raad van Advies

Gelijktijdig met de oprichting van het Centrum IKO in juni 2006 is een Raad van Advies geïnstalleerd. Daarin hebben de vertegenwoordigers van de vier organisaties zitting die de oprichting van het Centrum IKO hebben gesteund. De Raad van Advies is in 2007 drie maal bijeen geweest, onder voorzitterschap van mr. Usman Santi. De leden mr Stan Meuwese, mevrouw Elly Kalsbeek en mr Mieke Pas hebben in 2007 afscheid

genomen als lid van de adviesraad. Mr. Mariëlle Bruning is de heer Meuwese opgevolgd als vertegenwoordiger van Defence for Children International. Overige leden zijn nog niet benoemd. Gestreefd wordt om de Raad van Advies samen te stellen uit deskundigen op het gebied van internationale kinderontvoering en anglo-saksisch en islamitisch familierecht.

De Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Stichting De Ombudsman is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de taken van het Centrum IKO. Eén van de leden van de Raad van Toezicht, mevrouw T. Lodders is specifiek belast met het toezicht op de voortgang van het Centrum IKO. De directie informeert regelmatig de Raad van Toezicht over de voortgang.

De buitenmedewerkers (bm'ers)

Om cliënten te ondersteunen in de regio, zijn er vrijwilligers aan het Centrum IKO verbonden. In 2007 waren negen vrijwilligers actief, vijf vrouwen en vier mannen. Deze zogeheten buitenmedewerkers of bm'ers bezoeken cliënten op verzoek van de jurist op kantoor. De bm'ers hebben bijna allen een deskundigheid die aansluit bij de kennis die nodig is om cliënten goed te begeleiden, zoals voogd bij de Raad van de Kinderbescherming of jurist. Daarnaast volgen alle bm'ers een trainingsprogramma voordat ze ingezet worden. Daar krijgen zij uitleg over het juridisch kader

Het doel is om actuele informatie, advies en begeleiding te bieden aan ouders, betrokkenen en professionals die in aanraking komen met een (dreigende) kinderontvoering.

inzake internationale kinderontvoering, inzicht in de werking van interculturele familierelaties en gespreksvaardigheden. De bm'ers bezitten allen basiskennis van onderhandelen en bemiddelen.

De behandelend jurist en de bm'er onderhouden regelmatig contact met elkaar. Daarnaast wordt tweemaal per jaar een bijeenkomst georganiseerd met alle

juristen en bm'ers om nieuwe, lopende en afgeronde zaken te bespreken. Het afgelopen jaar vonden deze bijeenkomsten plaats in maart en oktober.

Om de bm'ers op de hoogte te houden van alle activiteiten van het Centrum IKO ontvangen zij elk kwartaal een nieuwsbrief.

In 2006 zijn vijf bm'ers begonnen bij het Centrum IKO. In 2007 zijn er vier bijgekomen. De in totaal negen bm'ers zijn in 2007 bij 14 zaken ingezet. Twee bm'ers begeleiden ieder langdurig een cliënt die in 2006 het Centrum IKO heeft benaderd voor hulp.

De wijze van begeleiding door de bm'er hangt samen

met de aard van de problematiek en verschilt van zaak tot zaak. Een goede en regelmatige communicatie tussen bm'er en de verantwoordelijke jurist is essentieel voor een constructieve begeleiding. In alle gevallen wordt samen met de ouders gekeken naar het belang van het kind.

Op verzoek van de jurist op kantoor kan de bm'er na een gesprek met een ouder ook contact opnemen met de andere ouder en proberen via bemiddeling tot een oplossing te komen. In dit soort zaken heeft de bm'er veelvuldig en langdurig contact met de cliënt. Het komt ook voor dat een eenmalig gesprek voldoende is.

Scholing
De medewerkers van het Centrum IKO, zowel binnen- als buitenmedewerkers, hebben in 2007 deelgenomen aan de volgende cursussen en bijeenkomsten:
Workshop 'Internationale Kinderontvoering' van het Vfas-Congres;
Studiemiddag van de Vereniging voor Familie- en Jeugdrecht met als onderwerp 'Stem van het kind bij echtscheidings-, gezags- en omgangszaken';
Voorjaarsbijeenkomst Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht;
Cursus 'Inleiding in het Islamitische familie- en jeugdrecht' aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
Jaarlijks symposium van de Vereniging tot bestudering van het Recht van de Islam en het Midden-Oosten (RIMO);
Expertmeeting 'De belangen van kinderen in mediation', georganiseerd door het Landelijk Bureau Mediation;
Training 'Toegepaste communicatievaardigheden voor medewerkers van het IKO', verzorgd door de A&O Groep;
Seminar 'Kinderen en recht, autonomie van het kind in het recht' aan de Universiteit van Amsterdam;
Training 'Schrijven voor Internet', verzorgd door De Media Academie in Hilversum.

3. Informatie, advies en begeleiding in 2007

Inleiding

In 2007 zijn 1299 telefoongesprekken geregistreerd. Het aantal inkomende gesprekken bedroeg 850; 215 hiervan waren afkomstig van professionals zoals advocaten, politie en medewerkers van Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming of het maatschappelijk werk. In meerderheid, 477 keer, kon worden volstaan met een eenmalig advies, terwijl 158 telefonische contacten resulteerden in een langdurige begeleiding. Daarnaast is het Centrum IKO meerdere malen door studenten benaderd in verband met informatie voor een werkstuk, presentatie of scriptie. Veelvuldig hebben de media het Centrum IKO geraadpleegd. Deze contacten zijn niet in het aantal gevoerde gesprekken meegenomen.

Overzicht telefoongesprekken per maand in 2007

Maand	Aantal gesprekken	Inkomende gesprekken
Januari	151	92
Februari	128	74
Maart	131	98
April	94	65
Mei	89	62
Juni	112	76
Juli	140	88
Augustus	117	67
September	93	66
Oktober	111	71
November	84	59
December	49	32
Totaal 2007	1299	850

Hieronder staat een overzicht van alle zaken die het Centrum IKO in 2007 heeft behandeld. Eerst passeren de nieuwe zaken de revue, vervolgens de lopende zaken en tot slot de afgesloten zaken.

Per situatie of onderwerp zijn enkele voorbeelden (zaakbeschrijvingen) beschreven die inzichtelijk maken op welke wijze het Centrum IKO hulpvragers informeert, adviseert en begeleidt. In de zaakbeschrijvingen zijn gegevens als land, aantal of leeftijd van de kinderen veranderd, ter bescherming van de privacy van onze cliënten.

Nieuwe zaken

In totaal zijn 158 nieuwe zaken geregistreerd in 2007. Van een inkomend gesprek wordt een zaak gemaakt wanneer één gesprek niet voldoende is. Het Centrum IKO is het meest benaderd in de maanden januari, maart en juli.

Uit 2006 waren er nog 51 zaken in behandeling. Dat betekent dat de juristen zich in 2007 met 209 zaken hebben beziggehouden.

De nieuwe zaken zijn als volgt naar onderwerp geregistreerd:

Onderwerp	Aantal zaken	Aantal kinderen
Uitgevoerde ontvoering	51 (32,3%)	77
Dreigende ontvoering	62 (39,2%)	90
Internationale omgangsregeling	8 (5,1%)	8
Toestemming voor vertrek	13 (8,2%)	15
Algemeen advies	24 (15,2%)	
Totaal nieuwe zaken 2007	158	

Toelichting nieuwe zaken per onderwerp

Uitgevoerde internationale kinderontvoering

In 2007 is over 51 uitgevoerde internationale kinderontvoeringen de hulp van het Centrum IKO ingeroepen. Onder uitgevoerde ontvoeringen worden zowel de ontvoeringen verstaan vanuit Nederland naar het buitenland (de uitgaande zaken) als de ontvoeringen vanuit het buitenland naar Nederland (de inkomende zaken). Het gaat om beduidend meer uitgaande dan inkomende zaken. In 37 gevallen gaat het om een uitgaande ontvoering, in 14 zaken om een inkomende ontvoering. In totaal betreft het 77 kinderen.

Van de 51 uitgevoerde ontvoeringen hebben er 28 in 2007 plaatsgevonden. In de overige 23 zaken ging het om een ontvoering die in 2006 of eerder was gebeurd maar waarover de ouder in 2007 contact opnam met het Centrum IKO.

Wanneer gekeken wordt naar de meest voorkomende landen die betrokken zijn bij een internationale kinderontvoering, dan ontstaat het volgende beeld:

Uitgaande ontvoeringen

- Marokko (3 zaken)
- Indonesië (2 zaken)
- Duitsland (2 zaken)
- Engeland (2 zaken)
- Frankrijk (2 zaken)
- Israël (2 zaken)
- Roemenië (2 zaken)
- Suriname (2 zaken)

Inkomende ontvoeringen

- Spanje (4 zaken)
- Frankrijk (2 zaken)
- België (2 zaken)

Uit de zaken die het Centrum IKO in 2007 heeft geregistreerd, blijkt dat moeders vaker hun kinderen ontvoeren dan vaders. In 37 zaken is de moeder de ontvoerder (72,5%), in 14 zaken de vader (27,5%).

Zaakbeschrijving**Italië**

Een Nederlandse vrouw en een Italiaanse man zijn in Italië gescheiden. Beiden hebben het gezag over hun enige kind. De moeder is met het kind uit Italië naar Nederland gekomen. Er was sprake van huiselijk geweld, waarvan het kind getuige was. De vader heeft in Italië een procedure voor eenhoofdig gezag aangespannen en toegewezen gekregen. De moeder was hiervan niet op de hoogte.

De moeder heeft een brief van de Centrale Autoriteit ontvangen met het verzoek om het kind terug te laten keren naar Italië. Dit vanwege de tenuitvoerlegging van de gezagsbeslissing van de Italiaanse rechter: deze terugkeer is gebaseerd op de Brussel II bis Verordening. Het gaat dus om een tenuitvoerlegging van een beslissing van een rechter en niet om een teruggeleidingsverzoek onder het Haags Kinderontvoeringsverdrag. De moeder kan in het hoger beroep van de Brussel II bis Verordening alleen verweer voeren op grond van formaliteiten. In casu betekent dit dat zij verweer kan voeren over de totstandkoming van de beslissing van de rechter in Italië, met name dat deze zich niet aan de formaliteiten zoals hoor en wederhoor heeft gehouden.

De moeder neemt contact op met het Centrum IKO nadat ze de brief van de Centrale Autoriteit heeft ontvangen. Zij vindt het lastig om contact op te nemen omdat zij bang is dat het Centrum IKO haar zou veroordelen als ontvoerder. Haar is verteld dat het Centrum neutraal is en objectief advies en informatie geeft. Aan de

moeder is uitgelegd hoe de procedure onder Brussel II bis Verordening werkt. Het Centrum IKO houdt tijdens de procedure contact met de moeder.

Libië

Een Nederlandse moeder en een Libische vader wonen met hun tweejarige zoon in Nederland. De ouders zijn getrouwd. De vader gaat met het kind op familiebezoek naar Libië. Daar besluit hij dat zijn zoon beter opgevoed kan worden in Libië. Hij laat het kind bij familie achter en keert terug naar Nederland. De moeder was niet op de hoogte van deze plannen en is het er niet mee eens. Ze probeert tot een oplossing te komen, maar de vader blijft bij zijn standpunt.

Het Centrum IKO adviseert de moeder om contact op te nemen met een advocaat. Ontvoering naar een niet-verdragsland is lastig op te lossen. Nu de vader zich in Nederland bevindt, zijn er meer mogelijkheden. De advocaat vraagt de rechter de vader civiel in gijzeling te nemen totdat hij het kind terug laat keren naar Nederland. Dit verzoek wordt toegekend. De vader wordt op deze manier gedwongen over een oplossing na te denken. Hij tekent papieren waarin hij toestemming geeft voor de terugkeer van zijn zoon naar Nederland. De daadwerkelijke terugkeer laat op zich wachten omdat niet duidelijk is bij welk familielid de zoon zich bevindt.

Dreigende internationale kinderontvoering

Het is vast beleid van het Centrum IKO om in situaties, waarin een ouder beducht is voor ontvoering van zijn of haar kind naar het buitenland, aan de hand van een risicoanalyse na te gaan of er sprake is van een reële dreiging. In de analyse speelt de historie van de relatie een belangrijke rol. De risicoanalyse biedt inzicht in de ondernomen handelingen van de partner die erop kunnen wijzen dat hij/zij plannen heeft met de kinderen te vertrekken. Omdat het Centrum IKO over het algemeen slechts één van de ouders spreekt is een risicoanalyse bedoeld als leidraad voor de rechter en in algemene bewoordingen opgesteld. De rechter maakt aan de hand van de risicoanalyse en de feiten zelf een afweging. Ook de Raad voor de Kinderbescherming kan gevraagd worden om de feiten te onderzoeken. Het Centrum IKO neemt dit advies op in een verklaring. De advocaat van de cliënt kan deze verklaring vervolgens inbrengen op de zitting.

De risicoanalyse wordt over het algemeen ingezet als methode om de aard van de dreiging te inventariseren wanneer er sprake is van een dreiging naar Niet-Verdragslanden. Wanneer het gaat om een ontvoering naar een Verdragsland is het ook mogelijk,

maar omdat de achtergebleven ouder een verzoek tot een teruggeleiding kan indienen vindt het nauwelijks plaats.

Het is belangrijk extra alert te zijn wanneer het gaat om dreigende ontvoeringen naar Niet-Verdragslanden aangezien het in die gevallen moeilijk is een kind weer terug te halen naar Nederland.

Naast de risicoanalyse geeft het Centrum IKO advies over de stappen die genomen kunnen worden om ontvoering van kinderen te voorkomen.

Er zijn in totaal 62 dreigende ontvoeringen gemeld in 2007. Dat is 39% van het totaal aantal geregistreerde zaken. De meldingen zijn onder te verdelen in:

- dreigende ontvoering naar Verdragslanden (28 zaken)
- dreigende ontvoering naar Niet-Verdragslanden (34 zaken)

Het blijkt dat in het merendeel van de gevallen de moeder bang is voor ontvoering: 50 moeders (81%) tegen 12 vaders (19%). Wanneer we kijken naar de landen die bij een dreigende ontvoering betrokken zijn, ontstaat het volgende beeld:

Egypte	(11 zaken)
Turkije	(8 zaken)
Marokko	(6 zaken)
Iran	(3 zaken)
Verenigde Staten	(3 zaken)

Zaakbeschrijving

Egypte

Een Nederlandse vrouw en een Egyptische man hebben samen een zoon van 11 jaar. De man en de vrouw zijn gescheiden en oefenen gezamenlijk het gezag uit over hun kind. De vader woont momenteel in Egypte en mag gedurende twee weken per jaar omgang hebben met zijn zoon. De vader komt in de zomer naar Nederland en wil graag deze twee weken met zijn zoon doorbrengen. De moeder is bang dat hij het kind meeneemt naar Egypte. Dat heeft hij in het verleden al eens geprobeerd. De moeder heeft de vader verteld dat hij zijn zoon alleen onder toezicht mag zien. De vader is het hier niet mee eens en start een kort geding. De moeder vraagt advies aan het Centrum IKO. Er volgt een uitgebreid gesprek met de moeder waarin aan de hand van een risicoanalyse wordt nagegaan of er sprake is van een reële dreiging. In deze analyse speelt de historie van de relatie tussen vader en moeder een

belangrijke rol. Het Centrum IKO stelt op grond van deze risicoanalyse een verklaring op. De advocaat kan deze verklaring inbrengen bij de rechter. De rechter heeft de mogelijkheid om in gesprek te gaan met beide ouders en om te beoordelen of er een daadwerkelijke risico op ontvoering bestaat.

De uitspraak van de voorzieningenrechter luidt dat de vader zijn zoon niet onbegeleid mag zien, de moeder dient overal bij

aanwezig te zijn. De moeder en haar advocaat besluiten de oorspronkelijke vakantieregeling nu in een bodemprocedure te wijzigen zodat vast komt

te staan dat vader zijn zoon iedere keer alleen onder toezicht mag zien. De verklaring op grond van de risicoanalyse wordt ook bij deze rechtzitting ingebracht. In deze procedure wordt de zoon gehoord. Deze geeft aan tevreden te zijn met de omgangsregeling van twee weken per jaar als zijn moeder daarbij aanwezig is. De rechter komt ook tot deze conclusie.

Iran

Een Nederlandse vrouw is getrouwd met een Iraanse man. Samen hebben ze één kind. Het huwelijk gaat slecht. De moeder neemt contact op met het Centrum IKO omdat ze bang is dat de vader het kind meeneemt naar Iran. De vader is op dat moment in Iran. De moeder heeft weinig contact met hem en weet niet wat hij in Iran doet. Het Centrum IKO adviseert om preventieve stappen te nemen, hoewel een aantal stappen niet mogelijk zijn omdat de ouders nog samenwonen. Enige tijd later meldt de moeder dat ze met het kind ondergedoken is bij vrienden vanwege huiselijk geweld waarvan ze aangifte heeft gedaan. Aan de moeder is uitgelegd dat door onder te duiken een extra risico bestaat op ontvoering van het kind omdat de vader het kind nu niet ziet. Dat beseft ze, maar ze wil niet terug. De moeder is doorverwezen naar een gespecialiseerde advocaat en de vrouwenopvang. Het is belangrijk eerst een veilige plek voor haar en het kind te vinden zodat ze kan nadenken over een tijdelijke omgangsregeling totdat de echtscheiding is geregeld. De moeder en het kind zitten inmiddels in een blijf-van-mijn-lijfhuis. Ook heeft ze via een advocaat de echtscheiding in gang gezet. De vader belt regelmatig met het kind. Ook wil hij zijn kind zien, maar de moeder staat dat niet toe, omdat ze bang is dat hij het kind meeneemt. De moeder heeft contact met een vrijwilliger van het Centrum IKO die haar emotioneel begeleidt.

Naast de risicoanalyse geeft het Centrum IKO advies over de stappen die genomen kunnen worden om ontvoering van kinderen te voorkomen.

Internationale omgangsregeling

In acht zaken heeft een ouder gevraagd om informatie over een internationale omgangsregeling. Ouders kunnen daarover samen afspraken maken. Een achtergebleven ouder wil graag soms na jaren een bezoeksregeling zodat hij of zij het kind in het andere land regelmatig kan ontmoeten. Daarnaast wenst een ouder het kind over te laten komen naar het eigen land tijdens vakantieperiodes om kennis te maken met de eigen cultuur en familie. Andere manieren om regelmatig contact te houden met kinderen in een ander land worden vaak gerealiseerd via de telefoon, e-mail of webcam.

Mochten ouders niet samen tot een regeling komen, dan is het mogelijk dat een ouder een omgangsregeling vraagt op grond van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Hiervoor kan de Centrale Autoriteit ingeschakeld worden. Tevens is het mogelijk de rechter in het land van de gewone verblijfplaats van het kind te verzoeken om een omgangsregeling. Ouders kunnen bij het Centrum IKO terecht voor namen en adressen van advocaten in het buitenland.

Zaakbeschrijving

Slovenië

Een Nederlandse man heeft samen met een Sloveense vrouw twee kinderen. De moeder woont in Slovenië en heeft een verzoek tot teruggeleiding gedaan bij de Centrale Autoriteit. Dit werd afgewezen omdat zij geen gezag over de kinderen heeft. De moeder heeft daarna een verzoek tot een internationale omgangsregeling ingediend bij de Centrale Autoriteit. De vader heeft een brief van de Centrale Autoriteit ontvangen met dit verzoek en met het verzoek foto's van de kinderen te sturen.

De vader neemt contact op met het Centrum IKO nadat hij de brief van de Centrale Autoriteit heeft ontvangen. Het Centrum IKO heeft de vader verteld wat dit inhoudt en dat hij niet akkoord hoeft te gaan met het voorstel. Aangeraden wordt om contact op te nemen met zijn advocaat om een voorstel te doen tot een internationale omgangsregeling waar hij zich in kan vinden en dit aan de Centrale Autoriteit te sturen met foto's van de kinderen. De ouders zijn er samen uitgekomen en er is nu een internationale omgangsregeling tot stand gekomen.

Toestemming voor vertrek

In de meeste gevallen heeft een ouder toestemming van de andere ouder nodig wanneer hij of zij met de kinderen naar het buitenland wil vertrekken. Wil de ouder

deze toestemming niet geven, dan is het mogelijk de rechter te vragen om vervangende toestemming. Zonder toestemming kan er sprake zijn van ontvoering op grond van het Haags Kinderontvoeringsverdrag.

In 13 zaken, aan 12 moeders en één vader, heeft het Centrum IKO advies en begeleiding over dit onderwerp gegeven. Bij tweederde van de zaken betrof het een ouder die vanuit het buitenland naar Nederland wilde terugkeren. Het betrof 11 inkomende zaken tegenover twee uitgaande zaken.

De meest voorkomende landen bij dit onderwerp zijn:

Spanje (4 zaken)

Verenigde Staten (2 zaken)

Het is belangrijk dat ouders een advocaat in de arm nemen die op de hoogte is van de werking van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. In een aantal zaken is geconstateerd dat een ondeskundige advocaat aan een ouder het advies gaf naar het andere land te verhuizen zonder de toestemming vooraf te regelen. Ouders die dit advies opvolgden, kwamen in grote problemen na het vertrek. Het Centrum IKO heeft een lijst samengesteld van advocaten die gedegen kennis hebben van de regelgeving omtrent internationale kindertvoering om dit soort problemen te voorkomen.

Zaakbeschrijving

België/Spanje

Een Nederlandse vrouw en een Belgische man hebben drie kinderen. De ouders zijn getrouwd in België en hebben gezamenlijk het gezag over de kinderen. Ze besluiten uit elkaar te gaan en de moeder is met de kinderen teruggekeerd naar Nederland. De vader heeft hiervoor schriftelijke toestemming gegeven. De moeder wil nu naar de Canarische eilanden, maar de vader geeft hiervoor geen toestemming. De moeder krijgt het advies van het Centrum IKO om de echtscheidingsprocedure te starten en in het convenant het gezag, de omgang en de woonplaats te regelen. Omdat zij zich anders schuldig zou maken aan internationale kindertvoering. De moeder is in Nederland een echtscheidingsprocedure gestart. Haar advocaat heeft haar meegedeeld dat zij naar de Canarische eilanden kan gaan zonder enige gevolgen.

Voor de zekerheid heeft het Centrum IKO de casus aan de Centrale Autoriteit voorgelegd en deze bevestigde dat wanneer de moeder met de kinderen naar de Canarische eilanden verhuist, de eerste toestemming voor vertrek naar Nederland vervalt. De moeder is blij dat ze niet vertrokken is en wacht de uitspraak van de rechter af. Enige tijd later blijkt dat de advocaat nau-

welijks actief is in de zaak. De moeder krijgt het advies om een andere advocaat te nemen die ervaring heeft met internationale kinderontvoeringszaken. De zaak wordt nu behartigd door een deskundige advocaat en het Centrum IKO houdt contact met moeder tijdens de procedure.

Tsjechië

Een Nederlandse man is gescheiden van zijn Tsjechische vrouw. Samen hebben ze twee kinderen. De moeder heeft het volledige gezag en de kinderen wonen bij haar in Tsjechië. Wanneer de kinderen bij hun vader zijn tijdens een vakantie, geeft de zoon van 12 jaar aan dat hij in Nederland wil blijven. Dit zegt hij al ruim een jaar en hij heeft dit ook tegen zijn moeder gezegd, maar voor haar is dit niet bespreekbaar. De vader wil zijn zoon niet terug laten gaan en hij wil dat zijn zoon door een Nederlandse rechter wordt gehoord. Hij vraagt hierover advies aan het Centrum IKO.

Daar krijgt hij te horen dat hij als ontvoerder wordt aangemerkt als hij zijn zoon hier houdt, ook al wil de zoon dit zelf. Geadviseerd wordt om met de moeder erover te praten. Als ze er samen niet uitkomen, dan kan hij aan de Tsjechische rechter toestemming vragen. De moeder is naar Nederland gekomen, maar geeft geen toestemming. Uiteindelijk wordt beslist dat moeder de kinderen voor twee weken meeneemt. Als de zoon dan nog terug wil naar Nederland, dan wordt het geregeld, ook in juridische zin. De zoon heeft na die twee weken laten weten dat hij nog steeds terug wil, maar de moeder werkt niet mee. De vader is moedeloos. De moeder heeft de telefoon en e-mail afgesloten. Er is nu geen contact mogelijk tussen de vader en de kinderen. De vader wacht af tot de zoon 13 jaar wordt, dan kan hij door de rechter in Tsjechië worden gehoord.

Algemeen advies

In 2007 zijn 24 zaken geregistreerd waarin om algemeen advies is gevraagd. Naast ouders nemen familieleden, vrienden of (rechts)hulpverleners contact op met het Centrum IKO om meer te weten te komen over de wet- en regelgeving met betrekking tot kinderneemname naar een ander land.

Zaakbeschrijving

Denemarken

Een advocaat belt namens zijn cliënte in Denemarken. De cliënte, een Nederlandse moeder, woont met haar drie kinderen van vier, zes en negen jaar oud in Denemarken. Ze woont daar samen met haar nieuwe part-

ner. De Belgische vader, die woonachtig is in Nederland, is het niet eens met de verhuizing en diende een verzoek tot teruggeleiding in bij de Centrale Autoriteit. De Centrale Autoriteit in Denemarken startte een procedure op. Moeder gaf aan dat zij het eenhoofd gezag heeft over de kinderen en daarmee de woonplaats van de kinderen mag bepalen. De procedure werd hierdoor stopgezet.

Bij enkele instanties in Denemarken staat moeder echter te boek als ontvoerder. De advocaat vraagt zich af of het mogelijk is dat het Centrum IKO zijn visie over de zaak op papier zet. Het Centrum IKO heeft de zaak onderzocht en in algemene bewoordingen de situatie met betrekking tot eenhoofd gezag en het verdrag uiteengezet. De advocaat in Denemarken neemt op basis daarvan verdere stappen.

Lopende zaken

In sommige zaken is er langdurig contact met een cliënt. Dit is meestal het geval in dreigende ontvoeringszaken. Angst is niet opeens verdwenen. Totdat het kind een leeftijd heeft gekregen waarop het zichzelf enigszins kan beschermen, kan een ouder bang zijn voor ontvoering. Maar ook in zaken waarin een ontvoering heeft plaatsgevonden kan het contact met de cliënt lang doorgaan. Ten eerste omdat het vaak enige tijd duurt voordat een kind wordt teruggeleid. Vervolgens worden na de teruggeleiding in de meeste gevallen rechtszaken gestart over onder meer gezag en omgang.

Eind 2007 waren er nog 51 zaken in behandeling die in 2006 bij het Centrum IKO waren binnengekomen. Deze zaken lopen naast de zaken die in 2007 nieuw aangemeld zijn. De 51 zaken zijn als volgt naar onderwerp geregistreerd.

Onderwerp	Aantal zaken	Aantal kinderen
Uitgevoerde ontvoering	19 (37,3%)	28
Dreigende ontvoering	21 (41,2%)	27
Internationale omgangsregeling	4 (7,8%)	6
Toestemming voor vertrek	3 (5,9%)	4
Algemeen advies	4 (7,8%)	5
Totaal lopende zaken	51	

Zaakbeschrijving

Uitgevoerde internationale kinderontvoering

Mexico

Een Nederlandse vrouw is getrouwd met een Mexicaanse man. Zij hebben een dochter van twee jaar. De vader gaat met zijn dochter op vakantie naar zijn familie in Mexico, met toestemming van de moeder. Op de dag dat ze terug zouden komen belt de vader naar de moeder met de mededeling dat hij besloten heeft niet meer naar Nederland terug te komen. Hij blijft in Mexico. De moeder neemt contact op met het Centrum IKO. Daar wordt haar verteld over de werking van het Haags Kinderontvoeringsverdrag en de procedure via de Centrale Autoriteit. Op advies van het Centrum IKO tracht de moeder op allerlei manieren contact met de vader op te nemen. Zij belt hem, schrijft brieven, maar alle inspanningen ten spijt. De vader reageert niet. Zij besluit daarom het verzoek tot teruggeleiding in te dienen bij de Centrale Autoriteit. Omdat het lang duurt voordat moeder iets hoort van de Mexicaanse Centrale Autoriteit reist zij naar Mexico. Daar aangekomen blijkt de Mexicaanse Centrale Autoriteit uiterst behulpzaam. Het heeft duidelijk geholpen dat moeder naar Mexico is gegaan. Voordeel is dat de moeder goed Spaans spreekt en gemakkelijk communiceert met de instanties in Mexico. De zaak komt voor bij de Mexicaanse rechter. Deze spreekt de teruggeleiding van de dochter uit. De vader gaat in hoger beroep. Er is nog geen uitspraak gedaan.

Dreigende internationale kinderontvoering

Jordanië

Een Nederlandse vrouw en een Jordaanse man hebben gezamenlijk het gezag over hun dochter van vier jaar. De moeder wil het paspoort van hun dochter niet aan de vader afgeven omdat ze bang is dat hij haar meeneemt naar Jordanië. Hierover is een rechtzitting geweest; de zaak is doorverwezen naar mediation. Na enkele mediationbijekomsten blijkt dat niet de juiste weg. De moeder zou mee kunnen op vakantie naar Jordanië, maar dat ziet de vader niet zitten. Hij wil ook per se dat zijn dochter een eigen paspoort krijgt. Hierdoor wordt moeders angst weer vergroot. De moeder krijgt het advies van het Centrum IKO contact op te nemen met de Nederlandse ambassade in Jordanië. Wellicht hebben die, naar aanleiding van andere zaken, nog aanvullend advies. Tevens gaat een vrijwilliger van het Centrum IKO bij de moeder langs om haar ondersteuning te bieden. De Nederlandse ambassade

wijst moeder op de gevaren wanneer zij haar man met hun dochter naar Jordanië laat gaan.

Aangezien de mediation is mislukt, komt de zaak voor bij de rechter. Het Centrum IKO maakt een verklaring op grond van de risicoanalyse in deze zaak. Het verzoek van de vader voor een vervangende toestemming voor een paspoort en vakantie is afgewezen. De vader heeft nog de mogelijkheid om in hoger beroep te gaan, maar heeft aangegeven dit niet te doen. De termijn is nog niet verstreken.

Internationale omgangsregeling

Rusland

Een Russische moeder besluit tijdens een bezoek aan haar familie niet terug te keren naar Nederland. Haar vijfjarige zoon houdt ze bij zich. Ze is nog getrouwd met de Nederlandse vader. De vader heeft geen toestemming voor een permanent verblijf in Rusland gegeven, maar alleen voor een vakantie. Een verzoek tot teruggeleiding leidt niet tot de terugkeer van het kind, omdat Rusland geen partij is bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Het liefst ziet de vader zijn zoon terugkeren naar Nederland. Nu dat niet mogelijk is, probeert hij een omgangsregeling tot stand te laten komen. Van de moeder mag de vader naar Rusland komen om het kind te zien. Hij wil echter dat het kind ook naar Nederland op vakantie komt. Aangezien de moeder daar niet aan wil meewerken, start de vader een procedure in Rusland. De Russische rechter bepaalt dat het kind twee maal per jaar op vakantie mag naar zijn vader in Nederland. De moeder moet hieraan meewerken, maar doet dit niet. Het is vader nog niet gelukt deze uitspraak ten uitvoer te laten leggen.

Toestemming voor vertrek

Frankrijk

Een Franse man en een Nederlandse vrouw hebben een zoon van acht jaar en wonen in Frankrijk. De moeder wil graag met haar zoon terugkeren naar Nederland. De vraag is of de moeder toestemming van de vader nodig heeft voor deze terugkeer. Vader en moeder zijn niet getrouwd. Het Centrum IKO adviseert de moeder contact op te nemen met een Franse advocaat om uit te zoeken wat haar juridische positie is en of zij toestemming van de vader nodig heeft. Dit is afhankelijk van de rechtsregels van het land van de gewone verblijfplaats.

Tevens krijgt de moeder het advies om contact op te nemen met de Centrale Autoriteit in Nederland die in contact staat met alle Centrale Autoriteiten in het buitenland. De Nederlandse Centrale Autoriteit heeft

contact gezocht met de Centrale Autoriteit in Frankrijk. De uitkomst is dat moeder en zoon zonder toestemming van vader naar Nederland kunnen komen, wat ook gebeurt. De vader lijkt hier vrede mee te hebben. Hij komt geregeld naar Nederland om zijn zoon te bezoeken. Voor de zomervakantie is afgesproken dat de zoon twee weken naar zijn vader zou gaan. De moeder brengt en haalt hem vervolgens weer op. Daar gaat het mis. De vader wil zijn zoon niet meer afgeven en verstopt het paspoort van zijn zoon. Verder laat de vader de moeder een vals document met de handtekening van de moeder zien waarin staat aangegeven dat de woonplaats van de zoon Frankrijk is en dat de moeder afstand doet van haar gezagsrecht. Moeder kent het document niet en heeft hier ook nooit voor getekend. Ze neemt contact op met een Franse advocaat en doet aangifte van valsheid in geschrifte bij de Franse politie. Zolang het document niet ongeldig is verklaard door een Franse rechter kan de Nederlandse Centrale Autoriteit het verzoek tot teruggeleiding echter niet in behandeling nemen. Inmiddels woont de zoon weer bij zijn moeder in Nederland.

Afgesloten zaken

Zaken kunnen om verschillende redenen afgesloten worden. Het kan zijn dat een kind na ontvoering terugkeert waarna de situatie opgelost is. In dreigende zaken kan het zijn dat ouders een gesprek met elkaar aangaan en samen tot een oplossing komen, waardoor een ouder geen reden meer heeft om het kind te ontvoeren. Daarnaast kan een zaak om praktische redenen afgesloten zijn; een ouder vindt het bijvoorbeeld niet meer nodig contact te houden met het Centrum IKO. Wanneer er een half jaar lang geen contact meer is geweest of de ouder geen begeleiding meer nodig heeft, dan wordt de zaak als afgesloten beschouwd. Mocht een ouder later weer contact opnemen met het Centrum IKO, dan wordt het dossier opnieuw geopend.

In 2007 zijn 99 zaken afgesloten die in 2006 waren aangemeld. Daarnaast zijn 48 zaken uit 2007 afgesloten.

De zaken uit 2006 onderverdeeld per categorie:

Onderwerp	Aantal zaken	Aantal kinderen
Uitgevoerde ontvoering	45 (45,5%)	63
Dreigende ontvoering	30 (30,3%)	38
Internationale omgangsregeling	14 (14,1%)	22
Toestemming voor vertrek	3 (3,0%)	3
Algemeen advies	7 (7,1%)	12

De zaken uit 2007:

Onderwerp	Aantal zaken	Aantal kinderen
Uitgevoerde ontvoering	15 (31,3%)	25
Dreigende ontvoering	17 (35,4%)	22
Internationale omgangsregeling	5 (10,4%)	5
Toestemming voor vertrek	5 (10,4%)	6
Algemeen advies	6 (12,5%)	8

Zaakbeschrijving

Uitgevoerde internationale kinderontvoering

Bulgarije

Een Nederlandse vader en een Bulgaarse vrouw hebben twee kinderen van drie en vijf jaar. De ouders hebben gezamenlijk het gezag over de kinderen. De moeder besluit dat ze samen met de kinderen terug wil keren naar Bulgarije. Ze doet dit echter zonder toestemming van de vader. De vader dient een verzoek tot teruggeleiding in bij de Nederlandse Centrale Autoriteit. Het verzoek wordt doorgestuurd naar de Bulgaarse Centrale Autoriteit, die een procedure start. De rechtbank bepaalt dat de kinderen terug naar Nederland moeten op grond van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. De vader gaat naar Bulgarije om de kinderen op te halen.

Libanon

Een Nederlandse vrouw en een Libanese man hebben samen een zoon van één jaar en een dochter van vier jaar. De vader is plotseling met zijn kinderen vertrokken naar Libanon. De moeder neemt contact op met het Centrum IKO en legt de situatie uit. Op het moment

dat de moeder belt, is er nog geen directe aanleiding voor de ontvoering van de kinderen door de vader. Er is nog geregeld contact tussen de vader en de moeder. De vader nodigt de moeder uit om naar Libanon te komen. Het Centrum IKO informeert de moeder over de werking van het islamitisch familierecht en adviseert de moeder contact op te nemen met de Nederlandse ambassade in Libanon en zich te verdiepen in de cultuur en gewoonten van het land. Dit wordt geadviseerd om ervoor te zorgen dat een vrouw wanneer ze naar het land afreist weet wat de gebruiken zijn en wat haar rechten zijn. Het is mogelijk dat de kinderen zeker niet zonder toestemming van de vader de grens overkomen. De moeder maakt een afspraak met het Centrum IKO om enkele zaken door te spreken. In dit gesprek wordt meer informatie uitgewisseld over de familie van vader en de achtergrond van de kinderneename. Hierdoor ontstaat een duidelijk beeld van de situatie en de mogelijkheden in het contact met de vader.

Het Centrum IKO raadt een ouder altijd aan om contact te zoeken met een vriend(in) in het land waar de partner de kinderen naar heeft ontvoerd of zich te laten begeleiden door iemand die bekend is met de taal en de cultuur van het land waar hij/zij naar toe gaat. Het snel herstellen van het contact met de partner en de kinderen is belangrijk om verwijdering te voorkomen.

Dreigende internationale kinderonvoering

Turkije

Een Nederlandse man en een Turkse vrouw hebben gezamenlijk het gezag over hun zeven jaar oude zoon. Het kind woont bij zijn moeder en is in de weekenden bij zijn vader. De moeder heeft meermalen aangegeven dat zij zich met het kind in Turkije wil vestigen. De vader komt ter ore dat de moeder een vliegticket naar Turkije voor haar en haar zoon heeft geboekt. Hij start onmiddellijk een kort geding om moeder en kind tegen te houden. De rechter stelt de vader in het gelijk en stuurt de ouders naar een bemiddelaar om dit geschil op te lossen.

Door middel van mediation zijn zij eruit gekomen. Moeder en kind wonen momenteel in Turkije en de vader heeft een ruime omgangsregeling. In de vakanties komt zijn zoon naar Nederland. Hij gaat in Turkije naar de wereldschool en krijgt op zaterdag privé-les Nederlands. Vader en zoon bellen veel en hebben een webcam geïnstalleerd.

Internationale omgangsregeling

Senegal

Een Senegalese vader neemt zijn twee dochters van vijf en acht jaar mee naar Senegal. De Nederlandse moeder is het hier niet mee eens, maar komt er te laat achter, omdat de kinderen bij hun vader wonen. Hij heeft het eenhoofdig gezag over de dochters. De moeder kan geen verzoek tot teruggeleiding indienen aangezien op grond van het Haags Kinderontvoeringsverdrag geen sprake is van internationale kinderonvoering. De vader heeft immers het eenhoofdig gezag en is daarmee degene die over de verblijfplaats van de kinderen mag beslissen. Het vertrek naar Senegal is niet in strijd met het gezagsrecht.

De moeder beseft dat de vader het recht heeft om de dochters mee te nemen naar Senegal. Wel wil ze graag in contact komen met haar kinderen en ze af en toe kunnen zien. Het Centrum IKO heeft bij het ministerie van Buitenlandse Zaken geïnformeerd of er een mogelijkheid is om de kinderen in Senegal te traceren. Dit blijkt mogelijk via de afdeling maatschappelijk-consulaire zaken.

Toestemming voor vertrek

Oostenrijk

Een Nederlandse moeder woont geruime tijd in Oostenrijk met haar Oostenrijkse man en achtjarige kind. De ouders besluiten uit elkaar te gaan. De dochter woont bij haar moeder en gaat om de week een weekend naar haar vader. De moeder wil met haar dochter naar Nederland verhuizen. De vader is het hier echter niet mee eens en geeft geen toestemming. De moeder belt naar het Centrum IKO om te vragen wat zij kan doen. Haar Oostenrijkse advocaat heeft aangegeven dat ze gewoon naar Nederland kan gaan met het kind, ook al zou dit in strijd zijn met het Oostenrijkse recht. Het Centrum IKO vertelt de moeder uitgelegd dat het niet verstandig is naar Nederland te komen zonder toestemming van de vader. De Nederlandse rechter zal het kind terugsturen naar Oostenrijk conform het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Als de vader geen toestemming geeft voor de verhuizing, kan de moeder vervangende toestemming vragen aan de rechter. Het Centrum IKO verwijst haar hiervoor naar een Oostenrijkse advocaat die bekend is met het Haags Kinderontvoeringsverdrag.

Enige tijd later laat de moeder weten dat ze het nog een keer probeert in Oostenrijk. Mocht dit niet lukken, dan neemt ze contact met het Centrum IKO op. Na een half jaar wordt de zaak gesloten.

Algemeen advies

Nederland

Een Syrische vader neemt contact op met het Centrum IKO. Hij mag van de Nederlandse moeder zijn kind niet zien. De ouders zijn gescheiden en hebben gezamenlijk het gezag over hun driejarige zoon. De Raad voor de Kinderbescherming heeft onderzoek verricht en de rechter geadviseerd geen omgang te laten plaatsvinden. De rechter heeft dit advies overgenomen. Bemiddeling wordt door de moeder niet geaccepteerd. De moeder weigert een gesprek aan te gaan met de vader. De enige mogelijkheid die de vader heeft om zijn kind te zien, is een gerechtelijke procedure. Het Centrum IKO verwijst de vader daarom door naar een deskundige advocaat.

4. Samenwerking en contacten

Familierechtadvocaten

In januari 2007 heeft het Centrum IKO een enquête over internationale kinderontvoering gehouden onder 50 advocaten van wie bekend is dat zij als familierechtadvocaat ouders in een kinderontvoeringszaak hebben vertegenwoordigd. Ook is een oproep tot deelname gedaan via de vFAS (vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsbemiddelaars). Van de 50 toegestuurdte vragenlijsten zijn er 34 geretourneerd (68%). Alle respondenten geven aan in meer of mindere mate ervaring te hebben met (dreigende) internationale kinderontvoeringszaken. Vier advocaten hebben meegemaakt dat er na een gedwongen bezoeksregeling alsnog een ontvoering heeft plaatsgevonden.

Een groot deel van de advocaten heeft cliënten vertegenwoordigd die een internationale omgangsregeling wensten. In weinig zaken is een liaisonrechter ingezet. De advocaten zien het belang van mediation in een (dreigende) kinderontvoeringszaak en de helft heeft ook van mediation gebruik gemaakt.

Uit de enquêteresultaten blijkt verder dat de advocaten ervaring hebben met het voeren van procedures in verschillende landen, waaronder Spanje, Italië, Verenigde Staten, Engeland, Israël, Duitsland, Frankrijk, Egypte, Marokko en Australië. Tevens bleek dat veel van de advocaten cliënten vertegenwoordigen op basis van toevoeging.

In vervolg op de gehouden enquête heeft het Centrum IKO op 14 en 15 maart 2007 een bijeenkomst voor advocaten georganiseerd. Beide dagen zijn goed bezocht. Het doel van deze bijeenkomst was het opzetten van een samenwerkingsverband met een vaste groep advocaten die zich toegelegd heeft op het gebied van internationale kinderontvoering. Het belangrijkste doel van het samenwerkingsverband is het uitwisselen van kennis en het informeren over de lopende activiteiten. In de toekomst worden ook sprekers uitgenodigd.

Er is afgesproken om elkaar op de hoogte te houden van ontwikkelingen in internationale kinderontvoeringszaken. Advocaten sturen ongepubliceerde zaken door naar het Centrum IKO. Op die manier kan het Centrum IKO een database van uitspraken opzetten en kunnen advocaten in de toekomst optimaal worden geïnformeerd.

Nederlandse gemeenschappen in het buitenland

Het Centrum IKO heeft op 7 november 2007 in samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken een e-mail gestuurd naar alle Nederlandse ambassades in het buitenland. Bij de ambassades is het verzoek neergelegd om het Centrum IKO in contact te brengen met Nederlandse gemeenschappen in het buitenland. Op deze gezamenlijke actie hebben

30 ambassades gereageerd.

Wanneer een kind ontvoerd is naar het buitenland en de achtergebleven ouder naar dat land wil afreizen om het kind te zien of om een eventuele rechtszaak te starten, ontstaat het probleem van de hoge kosten voor onderdak. Het Centrum IKO wil onderzoeken of het mogelijk is een beroep te doen op de medewerking en gastvrijheid van de Nederlandse gemeenschappen. Wellicht zijn er mensen bereid om op te treden als gastgezin. Een corps van internationale vrijwilligers is nodig om Nederlandse ouders in het buitenland te begeleiden wanneer andere mogelijkheden niet voorhanden zijn.

Landelijk Bureau Vermiste Personen

In 2007 heeft het Centrum IKO op verzoek van het Landelijk Bureau Vermiste Personen van de KLPD tijdens een bijeenkomst van de regiocoördinatoren vermiste personen een presentatie gehouden. Aan de regiocoördinatoren is uitleg gegeven over de werking van het Centrum IKO en de wet- en regelgeving inzake internationale kinderontvoering. Met name is ingegaan op het strafrecht, de relevante jurisprudentie en de mogelijkheden voor de politie om tot een oplossing te komen in een internationale kinderontvoeringszaak.

Ketenpartneroverleg

Het Centrum IKO maakt deel uit van het Ketenpartneroverleg 'internationale kinderontvoering' van het ministerie van Justitie. Bij dit overleg zijn medewerkers van de Centrale Autoriteit, het Openbaar Ministerie, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Defensie for Children International, Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Liaisonrechter betrokken.

Tijdens dit overleg worden problemen en ontwikkelingen rond internationale kinderontvoering besproken, zoals mediation in internationale kinderontvoeringszaken.

Politiek

Op 12 maart 2007 heeft het Centrum IKO een notitie naar de minister van Justitie en de Vaste Tweede Kamercommissie Justitie gestuurd om aandacht te vragen voor het welzijn van kinderen die te maken krijgen met een geforceerde teruggeleiding na een internationale kinderontvoering en die gescheiden worden van de verzorgende ouder.

Wanneer een kind ontvoerd is naar het buitenland en de achtergebleven ouder naar dat land wil afreizen, ontstaat het probleem van de hoge kosten voor onderdak.

In de notitie zijn de volgende aanbevelingen geformuleerd:	
1	Wij bepleiten een betere begeleiding van de politie wanneer het gaat om geforceerd teruggeleiden van kinderen. Het ontwikkelen van procedures waarin humane teruggeleidingsmethoden zijn opgenomen in samenwerking met kinderpsychologen, gedragswetenschappers, de Raad voor de Kinderbescherming en het Centrum IKO;
2	Wij pleiten voor een brede toepassing van de 'safe returnmaatregel' zoals verwoord in de 'Guide to Good Practice' en de 'Recommendations' van de Special Commissionvergadering van de Haagse Conferentie gericht op het welzijn van het kind en de verzorgende ouder. We verwijzen daarbij naar het standpunt van Zwitserland zoals verwoord op de vergadering van de 'Special Commission' van de Haagse Conferentie in november 2006;
3	Wij vragen rechters het belang en het welzijn van het kind te onderzoeken en voorop te stellen bij de besluitvorming. Wanneer blijkt dat door het ontbreken van snelle procedures het kind langer dan een jaar met de verzorgende ouder in Nederland verblijft, het Haags Kinderontvoeringsverdrag geen toepassing meer zou mogen hebben;
4	Wij pleiten voor een speciaal op kinderonvoering gerichte 'contact'officier van Justitie.

5. Projecten

Congres 'Grensoverschrijdende Mediation'

Op 22 en 23 november 2007 vond het tweedaags congres 'Grensoverschrijdende mediation' plaats. Het Centrum IKO nam hiertoe het initiatief en had de organisatie in handen in samenwerking met het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), afdeling mediation en de vFAS (vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsbemiddelaars). Het ministerie van Justitie heeft een financiële bijdrage geleverd. Het doel van het congres was de kennis van Crossborder Mediators uit binnen- en buitenland te delen met professionals in Nederland. Tevens beoogt het Centrum IKO een opleiding op te zetten teneinde een netwerk van professionele mediators binnen Nederland te creëren die ervaring hebben met internationale kinderonvoering en mediation. Het congres bestond deels uit wetenschappelijke lezingen en deels uit praktijkgerichte workshops.

Voor het congres zijn vijf internationale professionals en zes nationale professionals benaderd om hun ervaringen en kennis te delen. Aan het congres namen advocaten, rechters, jeugdhulpverleners en psychologen deel, die allen in hun werk te maken hebben met internationale kinderonvoering. De deelnemers kwamen grotendeels uit Nederland maar er waren ook professionals uit Italië en Frankrijk aanwezig. De tweedaagse conferentie kenmerkte zich door een open en goede sfeer. De eerste dag van het congres was gericht op Verdragslanden van het Haags Kinderontvoeringsverdrag en de tweede dag was gericht op Niet-Verdragslanden. Het congres is positief beoordeeld door de deelnemers.

Er zijn vijf lezingen gegeven:

1. Juliane Hirsch L.L.M. ,juridisch medewerker bij de Haagse Conferentie: 'The possible directions of work for the Hague Conference in the field of crossborder mediation'
2. Mr. Eberhard Carl, voormalig liaisonrechter, werkzaam bij het ministerie van Justitie in Duitsland: 'Judicial cooperation between treaty countries'
3. Mr. Machteld Pel, vice-president van het Gerechtshof Arnhem, directeur Landelijk Bureau Mediation naast Rechtspraak: 'De rol van de rechter naast mediation'
4. Mr.dr. Leila Jordens-Cotran, stafjurist gemeente Amsterdam en onderzoeker: 'Kinderontvoering, mediation en familierecht van moslimlanden'
5. Denise Carter OBE, oprichter/directeur van reunite International Child Abduction Centre in Groot-Brittannië: 'The findings of reunite and the research of mediation'

Er zijn zes workshops gegeven:

1. Denise Carter OBE: 'Mediation in cases concerning prevention, leave to remove and contact'
2. Gabrielle Vonfelt Magistraat, van het ministerie van Justitie in Frankrijk: 'The German-French mediation model'
3. Mr. Eberhard Carl en mr. Christoph Paul, advocaat/mediator internationale familiezaken in Duitsland: 'Bi-national mediation projects in Europe – German experiences and visions (with a focus on Eastern European countries)'
4. Pieter Vermeulen, international familymediator: 'Internationaal ouderschapsplan'
5. Drs. Bela de Vries, psycholoog NIP en NMI gecertificeerd mediator: 'Psychologische en interculturele vaardigheden bij mediation'
6. Mr. Betty de Hart, jurist/onderzoeker Radboud Universiteit Nijmegen en drs. Annemiek Beck, trainer en coach interculturele relaties Wereldpartners: 'Effectieve begeleiding bij internationale kinderonvoering'

De kennis die is overgedragen tijdens het congres vormt de basis van een Nederlandse kopstudie 'Grensoverschrijdende familie Mediation' die als pilot eind 2008 van start gaat. Ook wordt een deel van de website van het Centrum IKO ingericht en alleen toegankelijk voor professionals. Zo worden de professionals die aangesloten zijn bij het netwerk op de hoogte gehouden van onder andere recente ontwikkelingen en bijeenkomsten.

De website

Op 1 november 2007 is de nieuwe website gelanceerd. De website is gebouwd door een website-ontwikkelaar en -ontwerper. Ook de teksten zijn geheel vernieuwd. Het doel is om de informatievoorziening duidelijker, zichtbaarder en uitgebreider op de website te zetten. Daarom zijn er veel doorverwijzingen binnen de site zelf geplaatst. Op de site is nu ook plaats voor actuele berichten over internationale kinderonvoering en relevante zaken als rechtsbijstand. Ook is er een gedeelte speciaal voor jongeren geschreven en ingericht. In 2008 komt er een Engelstalige versie van de website. Ook wordt er een forum voor ouders geopend. Er komt informatie voor professionals op de website met een open en een gesloten gedeelte waarvoor een inlogcode is vereist. Een monitoronderzoek over het gebruik van de website vindt in 2008 plaats.

Preventiegids internationale kinderontvoering

‘Voorkomen is beter dan genezen’ is voor het Centrum IKO een belangrijke drijfveer geweest om te beginnen met de ontwikkeling van een preventiegids internationale kinderontvoering. Dankzij een financiële bijdrage van Stichting Kinderpostzegels wordt het mogelijk de preventiegids in 2008 te publiceren en verspreiden.

In de preventiegids wordt aandacht besteed aan het Haags Kinderontvoeringsverdrag, de verdragslanden, maar ook over de gevolgen van kinderontvoeringen van en naar Niet Verdragslanden.

Naast informatie bevat de preventiegids praktische tips en een lijst van adressen van diverse organisaties en hulpverleners. Het doel is om ouders en kinderen te leren om goede maatregelen te treffen wanneer een huwelijk spaak loopt en één van de ouders terug wil keren naar zijn/haar geboorteland.

Platform ‘Ouders voor ouders’

Er wordt gewerkt aan allerlei activiteiten bestemd voor ouders en kinderen.

Het is een eenzaam bestaan wanneer je kind door de andere ouder is meegenomen nadat een huwelijk spaak loopt. Verdriet, kwaadheid en onmacht maken zich van een ouder meester. Ook voor kinderen betekent het veel onzekerheid en verdriet. Daarom wil het Centrum IKO een platform bieden aan ouders die met dergelijke problemen kampen. Samenkomsten, een forum op de website met de inbreng van professionals kunnen ouders en kinderen helpen om te gaan met diverse situaties; van een dreigende ontvoering, na een ontvoering, bij het regelen van een omgangsregeling of na de terugkomst van de kinderen. Aan het Oranje Fonds is een bijdrage gevraagd om de ouderbijekomsten financieel te steunen.

6. Mediacontacten en publicaties

Persberichten

Er zijn in 2007 twee persberichten naar buiten gebracht. Het eerste is verstuurd op 13 juni 2007. Aanleiding was het eenjarig bestaan van het Centrum IKO. In het persbericht zijn de cijfers bekendgemaakt: Meer dan duizend mensen hebben in het eerste jaar naar het Centrum IKO gebeld met het verzoek om informatie, advies of begeleiding rondom een ontvoering of een dreigende ontvoering van kinderen door één van de ouders naar een ander land.

De Telegraaf, de Volkskrant, Het Parool en de Gooi- en Eemlander hebben naar aanleiding van dit persbericht hieraan een artikel gewijd.

Het tweede persbericht verscheen op woensdag 21 november 2007, naar aanleiding van het Congres 'Grensoverschrijdende mediation' dat het Centrum IKO op donderdag 22 en vrijdag 23 november 2007 organiseerde. In het persbericht werd aandacht besteed aan de inhoud en het doel van het Congres.

Publicaties

Het Centrum IKO is in 2007 meerdere malen in de media geweest. Hieronder volgt een overzicht van verschenen artikelen in kranten en tijdschriften en programma-items in radio- en televisieprogramma's.

Kranten en tijdschriften

26 jan	Tussen Damascus en Oude Pekela	De Groene Amsterdammer
9 feb	Een foldertje bij ieder internationaal huwelijk?	BN De Stem
24 mrt	Oorlog om de kinderen	De Telegraaf
15 april	Grensoverschrijdende ouderschapstwisten	Pedagogiek in Praktijk Magazine
21 april	Doodsbang voor ontvoering	De Telegraaf
13 juni	Zeker 140 kinderen in afgelopen jaar ontvoerd	De Telegraaf
14 juni	Vooraf moeders nemen eigen kinderen ongevraagd mee naar buitenland	Volkskrant
14 juni	Ontvoering: honderd kinderen grens over	Gooi- en Eemlander
14 juni	Kidnap van 101 kinderen	Het Parool
15 juni	Moeder ontvoert vaker, vader haalt de pers	Volkskrant
23 juni	Grenze(n)loze drama's	De Telegraaf
3 juli	Gezocht: contra kidnapper	DAG
22 aug	Bij vader heet het 'ontvoeren', bij moeder 'relocation'	Staatscourant
7 sept	Discriminatie van vaders bij internationale echtscheidingen	De Gelderlander
2 okt	Europa wil aandacht voor verdwenen kids	NRC Next
17 okt	Haags Hof bepaalt lot Bureau; kinderonvoering roept om bemiddeling over de grens	Algemeen Dagblad
17 okt	Geef bemiddelaar rol bij ontvoering kind door ex	Algemeen Dagblad

Radio en televisie

2 febr	Teruggeleiding Canadese moeder en kinderen naar Nederland	Hagensopdemiddag Radio 1
22 aug	Cijfers 2006 Nederlandse Centrale Autoriteit	Wereldomroep
22 okt	Strijd tegen kinderonvoering	4 in het land

Bijlagen

Overzicht cijfers 1 januari tot en met 31 december 2007

Overzicht cijfers 1 januari tot en met 31 december 2007

Ontvoering door verzorgende ouder

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder	Jaar ontvoering
Nederland	België	1	1	4		1	2007
Nederland	Bosnië	1	2	6, 8		1	2006
Nederland	Duitsland	1	3	3, 6, 7		1	2007
Nederland	Duitsland	1	3	11, 13, 14		1	2007
Nederland	England	1	2	6, 11		1	2006
Nederland	England	1	1	2		1	2006
Nederland	Frankrijk	1	2	7, 10		1	2006
Nederland	Frankrijk	1	4	4, 5, 7, 8		1	2003
Nederland	Hongarije	1	1	2		1	2006
Nederland	Israël	1	2	9, 12		1	2005
Nederland	Letland	1	1	3		1	2007
Nederland	Mexico	1	1	0		1	2007
Nederland	Polen	1	1	2		1	2007
Nederland	Roemenië	1	1	1		1	2006
Nederland	Roemenië	1	2	0, 2		1	2007
Nederland	Spanje	1	1	10		1	2007
Nederland	Tsjechië	1	2	6, 8		1	2007
Nederland	Turkije	1	1	3		1	2005
Nederland	Zweden	1	2	11, 12		1	2007
Australië	Nederland	1	1	8		1	2007
België	Nederland	1	1	7		1	2006
België	Nederland	1	2	9, 11		1	2007
Duitsland	Nederland	1	1	3		1	2007
Frankrijk	Nederland	1	1	12		1	2006
Frankrijk	Nederland	1	1	11		1	2005
Italië	Nederland	1	3	2, 4, 9		1	2006
Portugal	Nederland	1	1	1		1	2007
Spanje	Nederland	1	1	3		1	2007
Spanje	Nederland	1	2	7, 10		1	2006
Spanje	Nederland	1	2	9, 11		1	2007
Totaal	30	49			0	30	
aantal 2007	15	22			0	15	

Ouders zijn er samen uit gekomen

Niet-verdragsland

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder	Jaar ontvoering
Nederland	Cuba	1	1	6		1	2007
Nederland	Curacao	1	1	1		1	2007
Nederland	Indonesië	1	1	14	1		2007
Nederland	Indonesië	1	1	6		1	2006
Nederland	Suriname	1	3	14, 16, 18	1		2003
Nederland	Suriname	1	1	2		1	2007
Nederland	Tunesië	1	1	3		1	2007
Nederland	Vietnam	1	2	3, 3		1	2007
België	Marokko	1	1	6	1		2007
Duitsland	Tunesië	1	1	15	1		2007
Totaal		10	13		4	6	
Waarvan in 2007		6	7		2	4	
Totaal aantal ontvoeringen door verzorgende ouder						40	
Totaal aantal kinderen ontvoerd door verzorgende ouder						62	

Ontvoering door niet-verzorgende ouder**Verdragsland**

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder	Jaar ontvoering
Nederland	Israël	1	2	onbekend	1		onbekend
Nederland	VS	1	1	4	1		2006
Spanje	Nederland	1	2	10, 12	1		2007
Totaal		3	5		3	0	
Waarvan in 2007		1	2		1	0	

Ontvoering door niet-verzorgende ouder**Verdragsland**

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder	Jaar ontvoering
Nederland	Libanon	1	2	2, 3	1		2007
Nederland	Libië	1	1	1	1		2007
Nederland	Marokko	1	1	2	1		2007
Nederland	Marokko	1	1	2		1	2007
Nederland	Marokko	1	1	8	1		2005
Nederland	Nigeria	1	1	2	1		2007
Nederland	Soedan	1	1	4	1		2007
Nederland	Syrië	1	2	10, 16	1		2003
Totaal	8	10	10		7	1	
Waarvan in 2007	6	7			5	1	
Totaal aantal ontvoeringen door niet-verzorgende ouder						11	
Totaal aantal kinderen ontvoerd door niet-verzorgende ouder						15	

Dreigende ontvoering

Verdragsland

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd
Nederland	Australië	1	1	15
Nederland	België	1	1	10
Nederland	België	1	2	4, 7
Nederland	Bosnië	1	1	5
Nederland	Chili	1	2	4, 5
Nederland	Duitsland	1	1	9
Nederland	Duitsland	1	3	10, 14, 16
Nederland	Engeland	1	1	1
Nederland	Ierland	1	1	9
Nederland	Israël	1	1	2
Nederland	Israël	1	2	6, 7
Nederland	Oekraïne	1	1	3
Nederland	Portugal	1	1	11
Nederland	Turkije	1	2	2, 4
Nederland	Turkije	1	1	6
Nederland	Turkije	1	1	0
Nederland	Turkije	1	1	0
Nederland	Turkije	1	2	7, 11
Nederland	Turkije	1	1	3
Nederland	Turkije	1	2	3, 14
Nederland	Turkije	1	2	7, 10
Nederland	VS	1	1	1
Nederland	VS	1	1	5
Nederland	VS	1	1	11
Nederland	Zwitserland	1	2	7, 9
Nederland	Zwitserland	1	2	10, 14
België	Turkije	1	3	10, 11, 16
Ver. Koninkrijk	Nederland	1	2	12, 14
Totaal		28	42	11

Niet-verdragsland				
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd
Nederland	Algerije	1	2	4, 7
Nederland	Aruba	1	1	onbekend
Nederland	China	1	1	0
Nederland	Egypte	1	3	3, 5, 11
Nederland	Egypte	1	1	5
Nederland	Egypte	1	1	8
Nederland	Egypte	1	1	5
Nederland	Egypte	1	1	7
Nederland	Egypte	1	1	14
Nederland	Egypte	1	2	7, 9
Nederland	Egypte	1	1	1
Nederland	Egypte	1	3	3, 8, 10
Nederland	Egypte	1	1	4
Nederland	Egypte	1	2	6, 7
Nederland	Irak	1	2	6, 8
Nederland	Iran	1	2	5, 8
Nederland	Iran	1	3	5, 6, 7
Nederland	Iran	1	1	3
Nederland	Libanon	1	3	2, 5, 8
Nederland	Libië	1	1	4
Nederland	Libië	1	2	3, 6
Nederland	Marokko	1	1	1
Nederland	Marokko	1	1	6
Nederland	Marokko	1	1	9
Nederland	Marokko	1	1	6
Nederland	Marokko	1	1	7
Nederland	Marokko	1	1	2
Nederland	Nigeria	1	1	3
Nederland	Nigeria	1	1	6
Nederland	Onbekend	1	1	11
Nederland	Pakistan	1	1	9
Nederland	Pakistan	1	1	4
Nederland	Senegal	1	1	6
Nederland	Tunesië	1	1	onbekend
Totaal		34	48	
Totaal aantal dreigende ontvoeringen				62
Totaal aantal kinderen dat ontvoerd dreigt te worden				90

Internationale omgangsregeling				
Internationale omgangsregeling waarbij het Verdrag een rol speelt				
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd
Nederland	Schotland	1	1	1
België	Nederland	1	1	12
Kroatië	Nederland	1	1	2
Totaal		3	3	2

Internationale omgangsregeling waarbij het Verdrag geen rol speelt				
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd
Nederland	Duitsland	1	1	3
Nederland	Nigeria	1	1	3
Nederland	Oostenrijk	1	1	3
Nederland	Polen	1	1	2
Nederland	Ver. Arab. Em.	1	1	13
Totaal		5	5	
Totaal aantal internationale omgangszaken				8
Totaal aantal kinderen				8

Toestemming voor vertrek						
Verdragsland						
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder
Nederland	België	1	1	4		1
Nederland	Griekenland	1	2	6, 9		1
Duitsland	Nederland	1	2	6, 8		1
Polen	Nederland	1	1	12	1	
Spanje	Nederland	1	1	4		1
Spanje	Nederland	1	1	7		1
Spanje	Nederland	1	1	onbekend		1
Spanje	Nederland	1	1	8		1
VS	Nederland	1	1	7		1
VS	Nederland	1	1	0		1
Zuid-Afrika	Nederland	1	1	0		1
Totaal		11	13		1	10

Toestemming voor vertrek						
Niet-Verdragsland						
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder
Indonesië	Nederland	1	1	8		1
Libanon	Nederland	1	1	6		1
Totaal		2	2		0	2
Totaal aantal zaken inzake toestemming voor vertrek Nederland						13
Totaal aantal kinderen Nederland						15

Overige vragen
24 Zaken konden niet onder de hierboven genoemde categorieën geplaatst worden. Hierbij kan gedacht worden aan zaken waarin volgens het Verdrag geen sprake is van internationale kinderontvoering of aan zaken waarin een ouder problemen heeft met een binnenlandse omgangsregeling.

Contact en colofon

Centrum Internationale Kinderontvoering (Centrum IKO)

websites

www.kinderontvoering.org
www.childabductioncentre.org

Telefoonnummer

+31 (0)88 800 90 00

Postadres

Postbus 2006
1200 CA Hilversum

Fax

+31 (0)88 800 90 90

E-mailadres

info@kinderontvoering.org
info@childabductioncentre.org

Het Centrum Internationale Kinderontvoering is een onafhankelijk centrum opgericht in 2006 door Stichting De Ombudsman in samenwerking met Defence for Children International Nederland, Stichting Lawine en Stichting Gestolen kinderen en met subsidie van het ministerie van Justitie.

Colofon

Bijdragen

Aline van Katwijk
Katja Lammers
Els Prins
Frouke Vernhout

Ontwerp

Ben Gross

Druk

Studio 17

Hilversum, 2008

websites

www.kinderontvoering.org

www.childabductioncentre.org

Telefoonnummer

+31 (0)88 800 90 00

Postadres

Postbus 2006

1200 CA Hilversum

